

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Ajankohtaista ammattillisessa koulutuksessa

Tuotannon esihenkilötyön, teknisen suunnittelun ja
tuotekehitystyön työelämätoimikunnan yhteistyötapaaminen
14.4.2025

Inka Ruokolainen ja Jarno Pöntinen

Ajankohtaista ammatillisessa koulutuksessa

- Yhteisten tutkinnon osien (YTOjen) päivitys käynnissä. Hallitusohjelman liikunnalliseen elämäntapaan liittyvää kirjausta pannaan toimeen. Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpidon -osa-alueen lisäksi päivitetään valikoituja osa-alueita. Arvioitu voimaantuloaika 1.8.2026.
- Opetushallitus on päivittänyt oppaan osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta ammatillisessa koulutuksessa ja se on julkaistu ePerusteet.fi – palvelussa.
- <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/ammattillinen/9139560/tiedot>

Uusia selvityksiä ja tilannekuvia

- **Oppimisympäristöselvitykset:** Miten oppilaitosrakennukset tukevat oppimista?
Ks. [uutinen](#) (Selvitykset täydentävät toisiansa)
  - [Ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöt 2023–2024 selvityksen loppuraportti.](#)
  - [Yleissivistävän koulutuksen \(perusopetuksen ja lukion\) oppimisympäristöjen nykytilaselvitys 2023-24](#)
- **Yhteisöllisen opiskeluhuollon tilannekuva** ammatillisessa koulutuksessa ([linkki](#))
- Uudet **osaamisen seurannan raportit** [Vipusessa](#), ks. [uutinen](#):
  - Näytöt ja arvioijat -raportilta saa tietoa ammatillisten tutkinnon osien näyttöjen arvioinnista ja suorituspaikoista.
  - Ammatillisen koulutuksen arvosanat -raportti sisältää tietoja ammatillisen perustutkintokoulutuksen ammatillisten tutkinnon osien ja yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden suorituksista ja arvosanojen keskiarvoista.

Digivihreän siirtymän tutkinnon osat ja muu joustavuutta tukeva valinnaisuus

- Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä (TUTKE 4) loppuraportin mukaiset digivihreää osaamista sisältävät valinnaiset tutkinnon osat sisällytetään osaksi ammatti- ja erikoisammattitutkintojen perusteita vuosien 2025-2027 aikana.
- Lisäksi ammatti- ja erikoisammattitutkinnon perusteisiin lisätään seuraavat valinnaisuutta ja joustavuutta tukevat osat:
  - Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta (ammattitutkinnot) / Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnoissa (erikoisammattitutkinnot)
  - Korkeakouluopinnot
  - Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa

Aikatauluja tutkinnon perusteissa

- **Teknisen suunnittelun perustutkinto** (YTO päivitys)
- **Tuotannon esihenkilötyön erikoisammattitutkinto** (Digivihreän siirtymän tutkinnon osat ja muu joustavuutta tukeva valinnaisuus)
  - Perusteiden voimaantuloaika 1.8.2025
- **Tuotekehitystyön erikoisammattitutkinto** (Digivihreän siirtymän tutkinnon osat ja muu joustavuutta tukeva valinnaisuus)
  - Perusteiden arvioitu voimaantuloaika 1.1.2026

Muu joustavuutta tukeva valinnanmahdollisuus

- Tavoitteena lisätä joustavuutta nopeasti muuttuvien työmarkkinoiden tarpeisiin
- Useissa ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa ei ole ollut mahdollisuutta valita tutkinnon osia toisista tutkinnoista tai korkeakouluopintoja
- Tutkinnon osa (ammatillisesta perustutkinnosta), ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp: *Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista (ammatillisen perustutkinnon), toisen ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon perusteista.*
- Eperusteissa mahdollisuus hakea tutkinnon osittain
- Korkeakouluopinnot AT 5-15 ja EAT 5-30 osp: *Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.*

Miksi paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia?

- Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp: *Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.*
- Mahdollistaa uuden osaamisen sisällyttäminen ketterästi osaksi tutkintoa
- Täydentää valtakunnallisten tutkinnon perusteiden sisältämää osaamista
- Vastaa toimintaympäristön äkillisten muutosten myötä syntyviin uusiin osaamistarpeisiin
- Vastaa eri alojen ja alueiden erityispiirteisiin
  - paikallinen erityispiirre voi liittyä esimerkiksi teollisuusklusteriin, kulttuuriin tai luonto-olosuhteisiin

Miten laadin paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvan tutkinnon osan?

- laaditaan tiettyyn tutkintoon
- vastaa paikallisen tai alueellisen työelämän tarpeeseen
- syventää valtakunnallisissa tutkinnon perusteissa olevaa alakohtaista osaamista tai tarjoaa uutta osaamisesta ja ratkaisuja nopeisiin työelämän muutoksiin
- soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin
- perustuu työprosessiin tai työkokonaisuuteen
- nimetään toimintakokonaisuuden pohjalta
- ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arviointi määritellään vastaavasti kuin tutkinnon ammatillisissa tutkinnon osissa
- laajuus määritellään osaamispisteinä tutkinnon muodostumisen mukaisesti
- Huom! Perustutkinto sijoittuu osaamisen viitekehyksessä tasolle 4

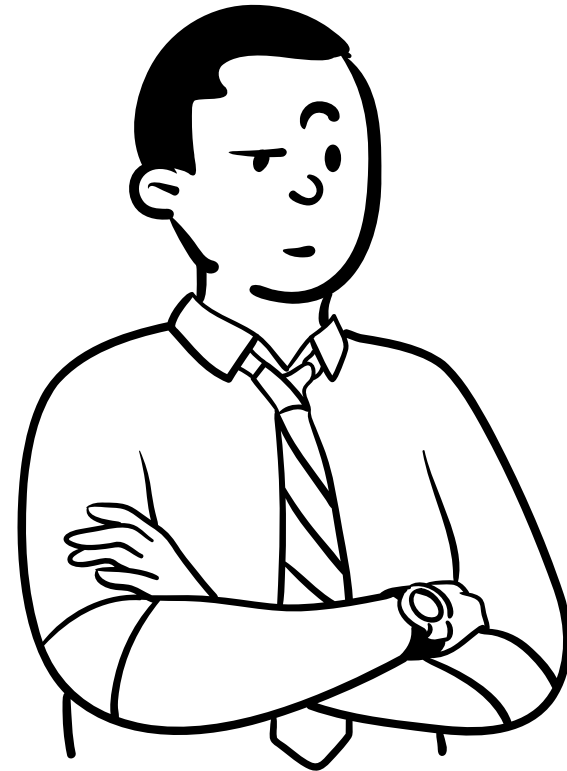

TOTSU–työkalu ammatillisten tutkintojen paikallisten toteuttamissuunnitelmien laadintatyöhön

- TOTSU–työkalu otettu käyttöön 4/2024 ja korvasi AMOSAA–työkalun
- Työkalulla voidaan laatia ammatillisen koulutuksen toteuttamissuunnitelman perusteen sisältöjä hyödyntäen
- Toteuttamissuunnitelmassa voidaan
  - luoda paikallisia opintopolkuja
  - kuvata tutkinnon osien ja yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden paikallisia toteuttamismahdollisuuksia
  - luoda paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia sekä yhteisten tutkinnon osien paikallisia osaamistavoitteita
- Työkalu on maksuton
- Helppo julkaisu ja päivittäminen
- Käyttö edellyttää käyttöoikeuksia Opintopolun virkailija -käyttöliittymään

Miksi pienet osaamiskokonaisuudet ammatillisessa koulutuksessa?

- Tarve ei aina ole koko tutkinnon suorittamiseen, jotta
  - vastataan joustavasti ja nopeasti muuttuviin työelämän osaamistarpeisiin.
  - pystytään toimimaan muuttuvissa työtehtävissä osaamista päivittämällä.
  - edistetään työllistymistä.

Pienten osaamiskokonaisuuksien muodostaminen

- Koulutuksen järjestäjä voi tarjota yksittäisiä tutkinnon osia tai muodostaa eri tutkinnon osista kokonaisuuksia työelämän tarpeeseen.
- Koulutuksen järjestäjä voi nimetä tarjoamansa kokonaisuuden.
- Koulutusten nimissä ei voida käyttää tutkinnon perusteissa esiintyviä tutkintonimikkeitä, osaamisaloja tai tutkintojen nimiä.

Kiitos!

